

نهایی شد

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل

مخمل باف

گروه شغلی صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل / شایستگی

۷-۵۴/۳۲/۱/۱

تاریخ تدوین استاندارد:

مدت اعتبار استاندارد: از تاریخ ۱۳۹۰/۵/۱

تا تاریخ ۱۳۹۵/۵/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۷-۵۴/۳۲/۱/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت)
محمد حسین دهقان: کارشناس مسئول صنایع دستی
فاطمه عرفانی: کارشناس صنایع دستی و رئیس اداره آموزش معاونت صنایع دستی سازمان میراث فرهنگی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان اصفهان
-

فرآیند اصلاح و بازنگری :
-
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک

۲۵۹

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی: Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سید خلیل یالله	خواندن و نوشتن	-	بافنده مخمل	۳۰ سال	تلفن ثابت: ۰۳۶۱-۴۲۲۳۷۶۳ تلفن همراه: ایمیل: آدرس: کاشان-خ ملافتح اله-مرکز هنرهای سنتی میراث فرهنگی
۲	سید رضا یالله	لیسانس	تکنولوژی نساجی	سرپرست کارگاه بافندگی مخمل مدیر کارخانه	۱۰ سال	تلفن ثابت: ۰۳۶۱-۴۲۲۹۰۶۳ تلفن همراه: ۰۹۱۳۳۶۱۵۴۱۲ ایمیل: آدرس: کاشان-خ ملافتح اله-کوچه ۱۲ متری بادگیر
۳	نسرين كاردانی اصفهانی	دیپلم	اقتصاد	مدیر آموزشگاه صنایع دستی و هنر مدیر نمونه عضو هیئت مدیره انجمن صنفی	۱۴ سال	تلفن ثابت: ۰۳۱۱-۲۶۵۰۳۵۶ تلفن همراه: ایمیل: info@kardani- homa.com آدرس: اصفهان-احمد اباد- کوچه خشوعی پلاک ۱

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسؤلیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل^۱:	
مخمل باف	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
<p>مخمل بافی شغلی است در گروه صنایع دستی و وظایفی از قبیل: چله دوانی طراحی، بافندگی، پرز زنی و مخمل که غالباً یک نفر بردستگاه مخمل ساده بافت و سه نفر بردستگاه برجسته بافت اشراف داشته که اقدام به بافت پارچه مخمل می نمایند. ضمناً قبل از عملیات بافت مطابق سفارش تعداد فیلامنت نخ ابریشم تاییده می شود و پس از رنگرزی برای بافت آماده می گردد این هنر با مشاغلی چون دوزندگان و سوزندوزان در ارتباط می باشد و از طریق سازمان صنایع دستی می تواند شناخته و احیا گردد.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات: پنجم ابتدایی	
حداقل توانایی جسمی و ذهنی: عادی	
مهارت های پیش نیاز: ندارد	
طول دوره آموزش:	
طول دوره آموزش	۴۷۴ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۰۲ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۳۷۲ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی:	۲۵٪
- عملی:	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای:	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان:	
- لیسانس صنایع دستی و هنر و نساجی با ۲ سال سابقه کار	
- فوق دیپلم یا کاردان صنایع دستی و هنر و یا نساجی با ۴ سال سابقه کار	
- دیپلم با ۶ سال سابقه کار	

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :**

پارچه ای است ابریشمی که با تکنیک حلقه زدن تارها و اضافه نمودن پود اضافی دارای پرز گردد.

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :**

Velvet wearing-1 مخمل بافی (عنوان شغل)

Handy velvet-2 مخمل باف سنتی یا دستی (محصول شغل)

*** مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :**

رشته نساجی:ریسندگی ابریشم، رنگرزی، طراحی بافت،

رشته های مرتبط:رودوزی های سنتی طراحی لباس-نجاری

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :**

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل / شایستگی^۲

- شایستگی ها / کارها^۳

ردیف	عناو
۱	آماده سازی دستگاه های مخمل بافت
۲	راه اندازی دستگاه بافت مخمل
۳	پود گذاری
۴	تیغ زنی یا برش بافت حلقوی
۵	جداسازی پارچه از دستگاه
۶	موج دادن مخمل
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

^۱. Occupational / Competency Standard

^۳. Competency / task

	زمان آموزش			عنوان: - آماده سازی دستگاه های مخمل بافت
	جمع	عملی	نظری	
	۶۵	۴۵	۲۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- نخ ابریشمی - دستگاه بافت پارچه مخمل - دفتین - کتاب های مرتبط نساجی				دانش :
			۲	- مفهوم دستگاه سنتی
			۲	- تاریخچه بافت
			۶	- اطلاعات دستگاه چهار وردی
			۵	- ویژگی های دستگاه شش وردی
			۵	- مفهوم لیف و الیاف ابریشمی
				مهارت :
		۵		- نشستن پشت دستگاه
		۲۰		- کار باپدال
		۱۰		- رد کردن پود (ساده - پرز دار)
		۱۰		- حرکت دست زیر چله
				نگرش :
				- حفظ اصالت و فرهنگ غنی نساجی سنتی ایران
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از روپوش کار	
			- مراقبت از دستگاه	
			- رعایت ارگونومی بدن	
			- نور و تهویه مناسب	
			- وسایل اطفاء حریق	
			توجهات زیست محیطی :	
			- مراقبت و نظافت محیط کار	
			- عدم آسیب های صوتی به اطرافیان	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : راه اندازی دستگاه مخمل بافت
	جمع	عملی	نظری	
	۸۵	۵۰	۳۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<ul style="list-style-type: none"> - نخ ابریشمی - غلتک پارچه یا نورد - دفتین - شانه - ماکو - ماسوره - متید - میل میلک - تیغ خواب بری - ورد - تسمه - پدال - نورد چله - اهرم کششی - غلتک های راهنما - چوب چپ و راست چله خواب - قلمبک خواب - شاسی های اصلی دستگاه - میله شیار دار 			دانش : - قطعات دستگاه - ویژگی های قطعات دستگاه - الیاف طبیعی (ابریشم) - تعریف تار و پود و خواب (پرز)	
			مهارت : - کار آیی قطعات (ورد ها، میل میلک ها، ماکو، شانه، نورد، وزنه غلتک پارچه پیچ، پدال، متید، مخچه ابریشمی تارها، دفتین ، کیسه های شنی) - کاربرد نخ پود - کاربرد چله بوم - کاربرد چله خواب (پرز)	
			نگرش : - احیای هنرهای سنتی - حفظ میراث فرهنگی	
			ایمنی و بهداشت : - استفاده از روپوش کار - مراقبت از دستگاه - رعایت ارگونومی بدن - نور و تهویه مناسب - وسایل اطفاء حریق	
			توجهات زیست محیطی : - مراقبت و نظافت محیط کار - عدم آسیب های صوتی به اطرافیان	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: پود گذاری
	جمع	عملی	نظری	
	۲۶۹	۲۳۷	۳۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نخ ابریشمی				دانش:
دستگاه بافت پارچه		۶		- مفهوم تار، پود و خواب (پرز)
دفتین		۶		- خواص الیاف ابریشمی (ظرافت، طول، وزن، رنگ)
ماکو، ماسوره		۱۰		- ویژگی چله کشی (کشش چله، وزنه خواب)
میله شیار دار نازک		۷		- قواعد نخ کشی تار
دستگاه ماسوره پیچ		۳		- وضعیت کناره گیری متید
				مهارت:
		۹		- ماسوره پیچی
		۵		- تعویض ماسوره پود
		۲		- گرفتن ماکو در دست
		۱۰۰		- رد کردن ماکو از بین چله
		۸۰		- پود گذاری و تعداد رفت و برگشت
		۱۰		- پیوند زدن نخ تار و خواب
		۷		- ایجاد گره بافندگی
		۳		- پود گذاری (بافت ساده)
		۵		- دفتین زدن و جابجایی دفتین
		۵		- میله گذاری

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: پود گذاری
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : -تقویت حافظه هنرجو			
	ایمنی و بهداشت : -استفاده از روپوش کار -مراقبت از دستگاه - رعایت ارگونومی بدن - نور و تهویه مناسب - وسایل اطفاء حریق			
	توجهات زیست محیطی : -مراقبت و نظافت محیط کار -عدم آسیب های صوتی به اطرافیان ایمنی و بهداشت :			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : تیغ زنی یا برش بافت حلقوی
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-نخ ابریشمی -دستگاه بافت پارچه -دفتین - ماکووماسوره -تیغ خواب بری -میله شیار دار				دانش :
			۲	-روش تیغ زنی
			۳	-مفهوم بافت حلقوی
				-
				مهارت :
		۴		- قرار دادن میله شیار دار در رج بعدی
		۱۷		- بافت و تولید مخمل
		۴		- تیغ زنی
				-
				نگرش :
			- تقسیم کار	
			ایمنی و بهداشت :	
			-استفاده از روپوش کار	
			-مراقبت از دستگاه	
			- رعایت ارگونومی بدن	
			- نور و تهویه مناسب	
			- وسایل اطفاء حریق	
			- مراقبت از دست هنگام کار با ابزار تیز	
			توجهات زیست محیطی :	
			-مراقبت و نظافت محیط کار	
			-عدم آسیب های صوتی به اطرافیان	
			-بازیافت زائدات نخ	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : جدا سازی پارچه از دستگاه بافت
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
			۳	-ویژگی اتمام بافت (مراحل تکمیل)
			۲	-مفهوم جابجایی پارچه مخمل روی غلطک (رول کردن)
				مهارت :
		۲		- جابجایی ورد ها ودفتین
		۱		- پیش کشیدن پارچه مخمل
		۲		- جداسازی بافت از دستگاه
				-
				نگرش :
				- اجرای هماهنگ بین مراحل کار
			ایمنی و بهداشت :	
			-استفاده از روپوش کار	
			-مراقبت از دستگاه	
			- رعایت ارگونومی بدن	
			- نور و تهویه مناسب	
			- وسایل اطفاء حریق	
			- مراقبت از دست هنگام کار با ابزار تیز	
			توجهات زیست محیطی :	
			-مراقبت ونظافت محیط کار	
			-عدم آسیب های صوتی به اطرافیان	
			-بازیافت زائدات نخ	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : موج دادن پارچه
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۰	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-تخته مخصوص زیر کار -چوب های نگه دارنده تخته - قلم موج زنی				دانش :
			۳	-مفهوم موج دادن (نقش اندازی)
			۲	-روش ایجاد موج مخمل
				-
				مهارت :
		۳		- قراردادن و تکه دادن نی به شانه بافنده
		۳		-حرکت دورانی نی مخصوص بر روی مخمل بافته شده
		۴		- موج دادن پارچه مخمل
				نگرش :
			-پدید آوردن پارچه مرغوب	
			ایمنی و بهداشت :	
			-استفاده از روپوش کار	
			-مراقبت از دستگاه	
			- رعایت ارگونومی بدن	
			- نور و تهویه مناسب	
			- وسایل اطفاء حریق	
			- مراقبت از دست هنگام کار با ابزار تیز	
			توجهات زیست محیطی :	
			-مراقبت و نظافت محیط کار	
			-عدم آسیب های صوتی به اطرافیان	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رایانه	دستگاه	۱	
۲	جعبه کمک های اولیه	متعدد	۱	
۳	کپسول آتش نشانی	دستگاه	۱	
۴	آلبوم رنگ	-	۱	
۵	آلبوم نمونه کار از اساتید وقت	-	۱	
۶	نخ های ابریشمی	متعدد	-	
۷	- غلتک پارچه یا نورد	۱	-	
	-دفتین	۱	-	
۵	-شانه	۱	-	
۶	-ماکو	۱	-	
۷	-ماسوره	۱	-	
۸	-متید	۱	-	
۹	-میل میلک	۱	-	
۱۰	-تیغ خواب بری	۱	-	
۱۱	-ورد	۱	-	
۱۲	-تسمه	۱	-	
۱۳	-پدال	۱	-	
۱۴	-نورد چله	۱	-	
۱۴	-اهرم کششی	۱	-	
۱۵	-غلتک های راهنما	۱	-	
۱۶	-چوب چپ و راست چله خواب	۱	-	
	-قلمبک خواب	۱	-	
۱۷	-شاسی های اصلی دستگاه	۱	-	
۱۸	-میله شیار دار	۱	-	
۱۹			-	
۲۰			-	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	مداد	سیاه	۱	-
۲	پاک کن	معمولی	۱	-
۳	دفتر یاد داشت	-	۱	-

توجه :

-ابزار به ازاء سه نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	برگه A4		۱	-
۲	کاغذ کالک		۱	-
۳	کاغذ طراحی			

توجه :

- مواد به ازاء هریک نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
-	-	-	-	-	-	-

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	نساجی سنتی	۸۷	حسین یآوری	-	تهران	سوره مهر	-
۲	صنایع دستی کهن ایران	۱۳۷۵	هانس ای دولف	سیروس ابراهیم زاده	تهران		

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	